

Koulujen erilaiset käytännöt maahanmuuttotaustaisten oppilaiden koulupolulla - KIEPPI-toimenpideohjelman loppuraportti

Hyviä käytänteitä siirtymävaiheiden tukemiseksi

Integraation toteuttamiseen

VOITTO-tutkimuksessa hyväksi käytännöksi tunnistettiin opettajavaihto. Siinä aineenopettajat vierailevat vuorollaan valmistavassa ryhmässä ja pitävät omaan aineeseensa liittyvän oppitunnin kieli- ja kulttuuritietoisia pedagogisia käytäntöjä hyödyntäen. Valmistavan opetuksen opettaja ja aineenopettaja tekevät yhteistyötä suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa, jolloin molemmat voivat oppia toisiltaan. Käytännön toimivuus vaatii joustavaa lukujärjestystä, joustavia tiloja, johdon linjausta toimintatavasta, opettajien välistä yhteistyötä sekä kieli- ja kulttuuritietoisia opetusmateriaaleja ja -metodeja.⁷

Ilmajoella yläkouluissa on kehitetty asteittaiseen integrointiin perustuva opetusmalli, joka tukee sujuvaa siirtymää perusopetukseen. Oppilaiden mahdollisuuksien mukaisesti tuettiin myös vahvaa integrointia. Valmistavan opetuksen opettaja esimerkiksi käsittelee etukäteen oppituntien keskeiset käsitteet ja tukee integroitumista luokkaan samanaikaisopettajana. Opettajille laadittiin ohjeet, jotka tukevat maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opettamista.⁵

Alavuden kaupungissa oppilaalle tuttu valmistavan opetuksen S2-opettaja liikkuu eri koulujen välillä. Näin opettaja helpottaa oppilaiden kiinnittymistä omiin kouluihinsa ja vähentää heidän kuormitustaan monen toimipisteen välillä kulkemisesta.⁵

Yhteistyöhön

Vantaalla aineenopettajan ja S2-resurssiopettajan yhteistyön helpottamiseksi otettiin käyttöön yhteisopettajuussopimus, joka auttaa roolien ja vastuiden sopimisessa varsinkin uuden työparin muodostamisessa.⁵

Lohjalla moniammatillisen työryhmän avulla järkevöitettiin ja priorisoitiin opetuksen, terveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämiä tukitoimia asiakkaan, eli perheen ja oppilaan näkökulmista. Yhteistyötä tiivistettiin ja työnjakoa selkeytettiin, jotta palvelut olisivat helposti saatavilla niin, että perhe huomioidaan kokonaisvaltaisesti.⁵

Tiedonsiirtoon

Kuopiossa on kehitetty tiedonsiirtokäytänteitä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen. Tätä varten on laadittu opas, jossa on paljon toimenpide-ehdotuksia ja neuvoja siitä, kuinka tiedonsiirto olisi järkevintä toteuttaa. Jokainen koulu on hieman erilainen, joten käytännön toimenpiteistä on sovittava koulukohtaisesti.⁵

Imatralla maahanmuuttotilanteen oppilaan koulupolusta tehtiin prosessi sisältäen muun muassa oppilaan alkuhaastattelun rungon ja valmistavan opetuksen ja integroinnin käytännöt. Alkuhaastattelusta on saatu tietoja oppilaasta, josta ovat hyötäneet sekä valmistavan opetuksen opettajat että myös oppilaan tulevat oppilaat. Tiedonkulun parantaminen hyödyttää myös oppilaan oppimista, kun opettajalla on perustietoa oppilaasta ja hän pystyy tarvittaessa huomioimaan sen opetuksessa.⁵